

"Функцијата на јавниот обвинител го содржи начелото на заштита на законитоста. Но, овој однос всушност ни го претставува нашиот пристап кон проблемот, дали државата ќе функционира законито, или нема да функционира според законите", посочува д-р Љупчо Арнаудовски, професор по криминологија и пенеологија.

"Досега ниту еднаш за овие 15 години не сме избрале или не сме разрешиле јавен обвинител на начин како што треба. Значи, не станува збор за прашање поврзано со самата личност или за личноста Прчевски, туку во прашање е функцијата", посочува експертот.

"Во Македонија нема орган, почнувајќи од Владата, преку министерот итн. во Собранието да расправа за смената на Прчевски на одреден или на применет законски метод", укажува професорот Арнаудовски.

ПРОБЛЕМОТ СО СМЕНАТА НА ЈАВНИОТ ОБВИНИТЕЛ ИМА ДВА АСПЕКТА, ДАЛИ ДРЖАВАТА ЌЕ СЕ ЗАНИМАВА ЗАКОНИТО СО СЕРИОЗНИТЕ ПРАШАЊА ИЛИ ЌЕ РАСПРАВА ЗА ЛИЧНОСТИ, ОДНОСНО НЕ ЗА ВРШЕЊЕТО НА ФУНКЦИИТЕ?

КРИМИНАЛОТ ЗА БОРБА МЕЃУ МАКЕДОНИЈА

Пишува: Кокан СТОЈЧЕВ

Фотелјата на државниот јавен обвинител, Александар Прчевски, кој долго време не покажува резултати во своето работење, ги скара власта и опозицијата. Двете страни како "магариња" тврдоглаво сметаат дека го знаат правото, односно правилно го читаат словото на законот, но сепак во постапката за разрешување на обвинителот грешат и без пардон ја заведуваат јавноста.

Имено, неспорно е дека Прчевски треба што побрзо да биде сменет, затоа што не ја предводеше борбата против

корупцијата и криминалот, а уште повеќе ја кочеше основната комуникација меѓу Антикорупциската комисија и Обвинителството.

Меѓутоа, покренатата постапка и процедурата во Собранието на Република Македонија ја доведе во прашање не само политичката волја на власта, туку и на опозицијата за вистинските намери во борбата против корупцијата и организираниот криминал.

Долго време политичките претставници се надмудруваа кој повеќе го знае правото, иако актуелниот Закон за јавно обвинителство не е сменет, сепак политичарите во меѓувреме намерно го еутанизираа. Власта ја утврди одговорноста на државниот јавен обвинител Александар Прчевски, а потоа се реши да поведе постапка за негово разрешување. Ваков заплет ја конфронтира се-

вкупната стручна и политичка јавност, која подоцна се поларизира и ги замрзна сите работи и преземени дејствија на полето на борбата против корупцијата.

НАШИОТ ОДНОС КОН ПРОБЛЕМОТ

"За мене проблемот со смената на јавниот обвинител има два аспекта, кои заслужуваат големо внимание", вели истакнатиот професор по криминологија и пенеологија д-р Љупчо Арнаудовски, додавајќи дека првиот аспект мора да се концентрира на односот на државата која претендира да биде демократска и во таа насока земјата треба да функционира врз принципите на правдата и со владеењето на законот.

АТА ПОВТОРНО ОСТАНУВА НА ВРАТ

СОЗДАВАМЕ ЛИ ПАРТИСКА ДРЖАВА?

"За мене е индикативен начинот на кој се расправа за една ваква важна функција во државата. И тоа од повеќе причини, првиот аспект е дали државата врз основа на своето законодавство расправа за функцијата јавен обвинител, или државните луѓе преку своите места ги пренесуваат партиските ставови и оценки. Таквиот пристап крие голема опасност. Дали одиме кон создавање партиска држава?", прашува Арнаудовски.

"За мене е индикативно на овој начин да се расправа за една толку важна функција во државата. И тоа од повеќе причини, првиот аспект е дали државата врз основа на своето законодавство расправа за функцијата јавен обвинител или државните луѓе преку своите места ги пренесуваат партиските ста-

БАРАШЕ ПЕТ МИНУТИ, НО ЗАБОРАВИ НА ГОДИНИТЕ КОИ ГИ МИНА ВО ФОТЕЛЈАТА ДРЖАВЕН ЈАВЕН ОБВИНИТЕЛ

одреден или на применет законски метод. Тоа е обратно", констатира угледниот професор.

Имено, Арнаудовски дава свој ко-

органи, Владата, партијата и министерот даваат сосема различни податоци за самиот случај.

Во моментот е јасно дека важат овие

Е ГЛАВНО СРЕДСТВО ПАРТИИТЕ ВО

вови и оценки. Таквиот пристап крие голема опасност. Дали одиме кон создавање партиска држава?", прашува професорот Арнаудовски, потенцирајќи дека ваквиот начин на смена на јавниот обвинител претставува сериозна опасност или пречка за влез во ЕУ и во НАТО.

"Во својата содржина, функцијата на јавниот обвинител го содржи начелото на заштита на законитоста. Овој однос всушност ни го претставува нашиот пристап кон проблемот, дали државата ќе функционира законито, или нема да функционира според законите. Вториот аспект е јавниот обвинител. За жал, со години таа функција ја рушине и ја деградираме. Досега ниту еднаш за овие 15 години не сме избрале или не сме разрешиле јавен обвинител на начин како што треба. Значи, не станува збор за прашање поврзано со самата личност или за личноста Прчевски, туку во прашање е функцијата. Во Македонија нема орган, почнувајќи од Владата, преку министерот итн. во Собранието да расправа за смената на Прчевски на

ментар, односно оценува што сè се прави околу овој проблем. Во последен момент се менува начинот за поведување постапка за утврдување на одговорноста на јавниот обвинител, а истовремено се нудат разни дезинформации или политики дека наводно сменувањето треба да се одржи по донесувањето на новиот Закон за јавно обвинителство.

По логиката на нештата, правните принципи, односно секој закон е во важност сè до донесувањето на новиот правен акт. Значи, тоа го зборуваат двајца негови колеги, од кои едниот е на функција министер за правда, а другиот е лидер на опозиционата СДСМ!?

"За жал, политичката борба во главните партии во Македонија се води преку криминалот. И едните и другите се прогласуваат за криминалци. Ако тоа ни е правецот на развој на политичкиот демократски систем, тогаш сигурно нема да излеземе од него. Имено, за проблемот на законските основи прочитав во еден весник три различни информации, за една иста работа три државни

законски прописи (Законот за јавно обвинителство од 2004 година), бидејќи новиот не е донесен. Но, се наметнува прашањето може ли за една ваква личност, каква и да е, како и да работела, да се даваат такви тешки и неаргументирани оценки, да се даваат оценки за професионалоста, за личноста. Тоа е недозволиво. Од друга страна, тоа е решението, и колегата Шкарик ме натера да ги погледнам законските прописи. Но, тоа решение останува. Ако таа функција треба да ја демократизираме, да ја осамостојуваме, што значи овој притисок врз јавниот обвинител и врз оние кои ќе го прават новиот закон за јавно обвинителство. Дали тоа е загрозување на решението кое треба да го градиме однапред?", укажува Арнаудовски.

НЕ ТРЕБА ДА СЕ ПРЕФРЛА ОДГОВОРНОСТА

Двете политички линии велат дека требаше да се донесе закон, а истовремено министерот констатира дека работната група воопшто и не се состанала, што е предуслов да се направи сериозен законски акт (текст), со кој јав-

**МОЕ МИСЛЕЊЕ ЗА ДОВЕДУВАЊЕ
СТРАНКИ ЈАВЕН ОБВИНИТЕЛ Е
КАТЕГОРИЧНО НЕ, ЗАТОА ШТО НЕ
МОЖЕ БРЗО И УСПЕШНО ДА СЕ
ВКЛУЧИ И ДА ЈА ВРШИ ФУНКЦИЈАТА**

ЗАКОНОТ НИ СТАНУВА ИНСТРУМЕНТ ЗА ПОТКУСУРУВАЊЕ!

"Три до четири основни институции во правосудството не функционираат, не координираат, не соработуваат, разменуваат инсинуации итн. Сега ја имаме истата ситуација. За она што го нема не треба одговорноста да ја префрламе еден на друг. Тоа е завршено. Законот треба да се донесе, но не во оваа сегашна атмосфера. Се плашам дека атмосферата повторно ќе влијае врз Јавното обвинителство и преку законот тоа да стане инструмент", оценува стручњакот по криминологија и пенеологија.

ниот обвинител треба да има поголеми слободи и истражни инструменти!

"Во претходниот период зборувавме дека три-те, четирите основни институции во правосудството не функционираат, не координираат, не соработуваат, разменуваат инсинуации итн. Сега ја имаме истата ситуација.

За она што го нема, не треба одговорноста да ја префрламе еден на друг. Тоа е завршено. Законот треба да се донесе, но не во оваа сегашна атмосфера.

Се плашам дека атмосферата повторно ќе влијае врз Јавното обвинителство и преку законот тоа да стане инструмент", оценува стручњакот по криминологија и пенеологија.

Законите се такви какви што се, објаснува професорот, а јавните обвинители, барем оние кои досега ги познаваме, не успеаја да се отргнат од политичкото влијание.

Дали тоа значи дека личностите сами дозволија да бидат инструменти на политиката?

"Тука постојат два моменти, првиот се однесува

ва на личноста, колку таа е отпорна на притисоците кога се одлучува да дојде на функцијата. Второто прашање е дали може да издржи, затоа пред малку реков дека криминалот е главно средство во меѓусебната борба на партиите и за нивната политичка и партиска пропаганда. Во услови на ваква ситуација верувам дека оваа личност многу тешко ќе се одржи, ако во меѓувреме во нешто не се промени ставот на партијата и на државата кон таа многу важна институција", посочува нашиот соговорник.

Во стручната и во политичката јавност се поделени мислењата за странски јавен обвинител. Колку тоа ќе помогне во борбата против корупцијата или криминалот?

"Моето мислење за доведување на странци е категорично не. Тие не можат така брзо и успешно да се вклучат и да ја вршат функцијата. Друго е прашањето за стручната помош, која е персонална. Тоа и сега го имаме во Одделот за организиран криминал при Јавното обвинителство, кому му помагаат италијански експерти. Но, тешко дека ќе се оствари промената на методот на работа на Јавното обвинителство, како и на сите други. Во овој момент велиме дека нашето Јавно обвинителство е 'чекач'. Чекај некој нешто да направи. Не е време за чекање, борбата против организираниот криминал бара сосема нов и активен однос на органите на прогонот кон тој криминалитет. Само така ќе го сузбиеме тешкиот криминал. Што сакам да потенцирам? Државните органи потпишуваат протокол за соработа. А, бре какви државни органи... по сила на законот тие се должни да соработуваат со странските колеги и тоа треба да го реализираат.

Тоа значи дека нема изградени механизми за спроведување на законите?

Сакам да го истакнам прашањето дали сакаме да ги спроведеме законите? Тоа е основниот принцип, односно дали сакаме да создадеме правна држава. Ако сакаме да создадеме правна држава нејзиниот основен принцип е владеењето на правото и на законот. Тука нема компромис. Тоа е решението", посочува д-р Љупчо Арнаудовски.

ProMedia

hpstore

ProMedia

...printeri, skeneri, multifunkcionalni uredi,
telefaks aparati, kopiri, ploteri, digitalni kameri...

PRODAŽBA I SERVIS

business partner

tel. 02/ 3215980

ProMedia